

Кучеренко К.О.

Науковий керівник: д.е.н., професор Коваленко М.А.

СИСТЕМА ЕКСПРЕС-АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий стан підприємства віддзеркалює ступінь забезпеченості, раціональності та ефективності розміщення його фінансових ресурсів. Фінансовий стан вважається задовільним, якщо протягом трьох-п'яти років підприємство стабільно функціонує на ринку.

Вибір методики аналізу фінансового стану підприємства залежить від мети, глибини аналізу, його інформаційно-методичного та кадрового забезпечення.

В залежності від часу та глибини аналізу фінансового стану підприємства для оперативного прийняття економічно-обґрунтованих рішень виділяють експрес-аналіз фінансового стану.

Дана методика є найбільш фінансово доступною, оскільки інші види аналізу (поглиблений, фундаментальний, маржинальний, економіко-математичний) є більш фінансово обтяжливими, вимагають фундаментальних досліджень з використанням додаткового часу і залученням кваліфікованих працівників [1, с. 223].

В умовах сьогодення виникає необхідність визначити систему показників, за допомогою яких найбільш ефективним способом можна здійснювати експрес-аналіз фінансового стану підприємства.

Метою експрес-аналізу є поточна та достатньо швидка оцінка фінансового стану і динаміки розвитку підприємства.

Зміст експрес-аналізу полягає у виборі невеликої кількості найістотніших і порівняно непомилоквих в обчисленні показників та постійне відстеження їхньої динаміки [1, с. 225].

Загальними вимогами до розробки методики експрес-аналізу для підприємств є, як вже зазначалось, застосування не значної кількості фінансових показників та простота розрахунків фінансових коефіцієнтів

у межах інформаційного забезпечення форм фінансової звітності. Також оцінка має проводитися з урахуванням якісних показників, які є доповненням до кількісних методик, а результати такого аналізу мають забезпечувати прийняття оперативних оптимальних управлінських рішень. Крім того, методика експрес-аналізу за окремими напрямками діяльності повинна мати можливість інтегрування в процес проведення комплексного (поглибленого) аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства [2, с. 19].

У зв'язку із вищенаведеним виникає необхідність визначити етапи експрес-аналізу фінансового стану підприємства та окреслити показники, які оцінюються під час кожного етапу [3, с. 6-7]:

1. Попередня (загальна) оцінка економічного та фінансового стану підприємства. На цьому етапі здійснюється загальна оцінка фінансового стану підприємства на звітну дату у порівнянні з базовим і минулим періодами за показниками, які характеризують: забезпеченість підприємства власним капіталом, раціональність розміщення власного капіталу, величину і частку робочого капіталу, ефективність використання: власного капіталу, власного оборотного капіталу, сукупного капіталу, фондів та активів підприємства.

2. Оцінка та аналіз економічного стану підприємства:

2.1. Оцінка майнового стану. Під час даного етапу здійснюється побудова укрупненого звіту про фінансовий стан (баланс); вертикальний та горизонтальний аналіз звіту про фінансовий стан.

2.2. Оцінка фінансового стану. В рамках цього етапу оцінюється ліквідність та платоспроможність підприємства, а саме коефіцієнти: миттєвої ліквідності, поточної та загальної ліквідності, мобільності активів, співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості; оцінюється фінансова стійкість підприємства за допомогою коефіцієнтів: фінансової стійкості, незалежності, автономії, маневреності, заборгованості, забезпечення власними оборотними коштами та показник структури довгострокових вкладень.

3. Оцінка та аналіз результативності фінансово-господарської діяльності:

3.1. Оцінка ділової активності (оборотність активів, оборотність дебіторської та кредиторської заборгованостей).

3.2. Аналіз рентабельності (рентабельність продажів, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність основних засобів).

Обрання розробленої структури показників щодо визначення інструментарію експрес-аналізу підприємства обґрунтовано наступним чином: по-перше, оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства не обов'язково потребує розрахунку коефіцієнту оперативної платоспроможності, це зумовлено тим, що він характеризує достатність грошових активів для покриття поточних витрат на здійснення господарсько-фінансової діяльності; по-друге, оцінка фінансового стану підприємства додатково вимагає використання коефіцієнтів мобільності активів та співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості (дані показники відповідно характеризують потенційну можливість перетворення активів в ліквідні засоби, а також показують, наскільки кредиторська заборгованість може бути погашена за рахунок дебіторської); по-третє, на відміну від показника рентабельності власного капіталу до оподаткування найбільш інформативною постає оцінка рівня чистого прибутку на одиницю власного капіталу.

Список використаних джерел

1. Гоголь Т.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: Монографія / Т.А. Гоголь. – Чернігів: Видавець Лозовий В.М., 2014. – 384 с.

2. Лучко М.Р. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / М.Р. Лучко, С.М. Жукевич, А.І. Фаріон. – Тернопіль: ТНЕУ. 2016. – 304 с.

3. Степаненко В.О. Організаційно-методичне забезпечення залучення позикових ресурсів малими підприємствами в промисловості: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. – Харків, 2009. – 20 с.